

Hæc videntur initia Ecclesiæ Britannicæ, quæ tanto verisimiliora existima-
mus, quod ab hoc tempore apud Patres & in Concilijs huius crebra mentio
fiat. [Hispaniarum, inquit Tertullianus*, omnes termini, & Galliarum di-
uersæ nationes, & Britannorum inaccessa Romanis loca, Christo vero sub-
dita.] Sed & Constantinus Imperator de fide Catholica scribens, apud
Theodoretum, b ad Episcopos absentes post Concilium Nicænum, sic ait :
[Ipseque etiam in me recepi, vestram sapientiam facile assensuram, vt quod
in vrbe Roma, in Italia, in tota Africa, in Ægypto, Hispania, Gallia & Bri-
tannia, in Lybia & vniuersa Græcia, in diocesi Asiatica & Pontica, in Cili-
cia denique, vna & consentiente sententia conseruatur, hoc à vobis quoque
lubentibus animis approbaretur.] Nec minori fide dignus est Seuerus Sul-
pitijs, c dum ait tres ex Episcopis Britanniarum Ariminensi Concilio inter-
fuisse; de quibus vnum obseruatione dignum annotat, quod nihil proprium
possiderent. Huius verba referre gratum erit : [Occidentales Episcopi Ari-
minum cōuenere : quibus omnibus annonas & cellaria dare Imperator præ-
ceperat. Sed id nostris, id est Aquitanis, Gallis, ac Britannis indecens visum,
repudiatis fiscalibus, proprijs sumptibus viuere maluerunt. Tres tantum ex
Britannia, inopia proprii, publico vsi sunt, cū oblatam à cæteris collatio-
nem respuissent: sanctius putantes fiscum grauare, quam singulos. Hoc ego
Gaudium Episcopum nostrum, quasi obtrectantem referre solitum audiui.
Sed longè aliter senserim : laudique attribuo Episcopis, tam pauperes fuisse,
vt nihil proprium haberent, neque ab alijs potius quam fisco sumerent, vbi
neminem grauabant, ita in vtrisque egregium exemplum.] At quis non ob-
seruauit iam antea tres alios ex eadem regione adfuisse Synodo Arelaten-
si primæ, scilicet Eborium de ciuitate Eboracensi, Restitutum de ciuitate Lō-
dinenfi, & Adelphium de ciuitate Colonia Londinensium. Vnum addam
testem D. Chrysostomum. d dum ait : [Britannicæ Insulæ extra hoc mare si-
tæ, & quæ in ipso Oceano sunt, virtutem Verbi senserunt: sunt enim etiam
illic fundatæ Ecclesiæ, & erecta altaria : illius, inquam, Verbi, & c.] Sed sa-
tis sit de antiquitatē huiusce Ecclesiæ.

Priusquam autem Notitiam Prouinciarum & sedium Ecclesiasticarum,
quæ in Britannia institutæ sunt, aggrediamur, vnum supponere est, scilicet
plagam quam Romani occupauerant, primum in duas partes ab his diuisam
fuisse, Australem, quam cum Vvallia Dio superiorem vocat, & Septen-
trionalem, quæ inferior appellabatur; eandemque postea in tres Prouincias
distributam, Britanniam primam, Britanniam secundam, & Maximam Cæ-
sariensem.

Stetit hæc diuisio per aliquot tempora: sed demum Britanniam quinque-
partitam Romani fecerunt, his tribus Prouincijs Valentiam & Flauiam Cæ-
sariensem addentes. Harum prior Maximæ Cæsariensis pars Septentiona-
lis fuisse videtur, quam à Pictis & Scotis occupatam Theodosius sub Va-
lente Imperatore Dux recuperauit, & in eius honorem Valentiam nomina-
uit. Alteram verò Flauiam à Flauio Imperatore illius Theodosij filio nomen
sumpsisse ex hoc conijcio, quod ante huius Flauij tempora, Britannicæ Fla-
uiæ nusquam mentio fiat. Britannia prima omnem illum tractum oramque
continebat, quæ Tamisim, Sabrinam & Britannicum fretum interjacet.
Britannia secunda totam eam regionē occupabat, quæ nūc Vvallia dicitur,

a Tertull. contrā
Iudæos cap. 7.

b Theodoret. hist.
Ecel. lib. 1. cap. 10.

ὁ αὐτός ἐστι τῆ ὑμῶν
τέρφης ἀρχὴν οἱ ἀρε-
σκοντες ἡρώδης, ὃς
ἐπὶ αὐτῇ τὴν βα-
σιλείαν πολεῖ, ἵτα-
λῶν τε καὶ ἀφρικῶν
ἐπισκοπῶν, αἰγυπτίων,
ασιατικῶν, γαλιλαϊκῶν,
βρεταννικῶν, λιβυανῶν,
&c.

c Seuer. Sulp. l. 2.

d Chrysost. Quod
Christus sit Deus.
lib. 1.

Καὶ γὰρ αἱ βρεταν-
νικαὶ νῆσοι, αἱ τῆ βα-
σιλείας ἐκτὸς κεί-
μεναι πάντες, καὶ ἐν
αὐτῇ οὖσαι τῶ ὁμο-
γενεῖ, τῶ δυνάμει τῆ
ρήματος ἡδυντο. καὶ
γὰρ καὶ ἐν ἀλλοδαπαῖς
καὶ δυσπρόσιτοις πε-
νήσιν.

IV.

ANTIQUÆ DI-
VISIONES BRI-
TANNIÆ.